
از استرآباد تا عطاآباد

نویسندگان:

دکتر حسین علیان

مهندس موسی وزیری

@nashr.shabecheleh

سرشنا شه	علیان، حسین، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	از استرآباد تا عطاآباد : شرح زندگی حکیم میرزا مهدی خان نایب / نویسندگان حسین علیان، موسی وریزی.
مشخصات نشر	تهران : شب چله ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۰۸ ص. ۱۳/۵×۲۴/۵ - شم
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۱۶-۰۷۹۲-۶
وضعیت فهرست نویسی	فبا
بازداشت	کتابخانه
عنوان دیگر	شرح زندگی حکیم میرزا مهدی خان نایب.
موضوع	استرآبادی، محمد مهدی بن محمد نصیر، - ۱۱۸۰ ق.
موضوع	امان - تاریخ -- افشاریان، ۱۰۲۸ - ۱۲۱۸ ق.
موضوع	Iran -- History -- Afsharids, 1735 - 1803
تبدیل شده از	وریزی، حسین، ۱۳۳۹ -
رده بندی کتدره	DSR1۲۷۶:
رده بندی دیویی	۹۵۷.۰۷۲۲.۰۹۲:
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۳۷۷۵۷:
وضعیت رکورد	فبا

انتشارات شب چله

از استرآباد تا عطاآباد ؛ حسین علیان/ موسی وریزی

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۱۶-۰۹۲-۶

طراح جلد: نسرین مهراندیش

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

حق چاپ به هر شکل مکتوب و غیر مکتوب مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: تهران - خیابان رودکی - نرسیده به خیابان آزادی - پلاک ۸۸۹ - واحد ۵

تلفن: ۰۶۶۹۴۱۴۲۴ - ۰۶۶۵۶۷۳۴۵ - ۰۹۱۲.۳۴۹۳۷۲ - جعفر محمدی و اجارگامی

nashr.shabecheleh@yahoo.com

فهرست:

۷	مقدمه
۱۳	 فصل اول: زندگینامه میرزا مهدی خان
۱۴	 گاه شمار زندگی میرزا مهدی خان استرآبادی
۲۴	 میرزا مهدی خان از زبان مورخین
۲۹	 فصل دوم: آثار و تالیفات میرزا مهدی خان
۴۹	 فصل سوم: حکایت‌هایی از زندگی میرزا مهدی خان
۵۹	 فصل چهارم: مشاهیر و مفاخر از نسل میرزا مهدی خان
۶۱	 نوادگان میرزا مهدی خان
۷۷	 فصل پنجم: پرسش و پاسخ‌ها
۸۳	 فصل ششم: شجره نامه
۸۵	 مروری بر شجره نامه‌ها
۹۵	 فصل هفتم: گالری تصاویر
۱۰۶	 فهرست منابع

مقدمه

حکیم میرزا مهدی خان استرآبادی منشی الممالک (وزیر امور خارجه) نادرشاه افشار، مورخ، پژوهشگر و نویسنده بزرگ ایرانی منشا خدمات عدیده علمی و فرهنگی به جامعه ایران، زبان پارسی و زبان ترکی بوده است. شرح حال این شخصیت علمی، سیاسی، تاریخی و مذهبی در کتب مختلف مطرح شده که از این جمله می توان به الذریعه شیخ آقابزرگ تهرانی، ریاض الشعراء علی قلیخان والی دماغستانی، ریحانة الادب محمدعلی مدرس تبریزی، عالم آرای نادری محمدکاظم مروی، روضه الصفاى رضا قلی خان هدایت و صبح گلشن علی حسین خان اشاره نمود. شخصیت چندوجهی میرزا مهدی خان، در تاریخ نگاری، ادبیات و شعر، سیاست، دین و حتی مباحث علوم پایه و طبابت او را به واژه

حکیم مفتخر نموده است. تاریخ‌نگاری او در اثر وزین تاریخ جهانگشای نادری مشخص می‌گردد؛ اشعار او با تخلص کوکب گواه توانمندی او در سرودن اشعار است؛ متون سیاسی او در منشآت و از دیگر سو تسلط او بر متون دینی او خواننده را به شگفتی وادارد و جالب‌تر از این‌ها را می‌توان در دیدگاه یابی ریکا نویسنده آلمانی یافت این پژوهشگر تاریخ ادبیات ایران، میرزا مهدی خان را فیزیکدان و پزشک می‌داند؛ ژان کوره نیز بر این باور است که میرزا مهدی خان بیان‌گذار آموزش‌های سمعی بصری (شنیداری-دیداری) در ایران بوده است.

میرزا مهدی خان را انسانی شوخ‌طبع، لطیف الاخلاق، دوراندیش و نوآور معرفی کرده‌اند فردی که به گفته مورخین شخصی فسادناپذیر بود در عین تاریخ‌نگاری و ملازمت با نادرشاه علاقه‌ای به دربارنشینی و

زندگی با تکلف نداشته است؛ فردی که علاقه‌مندی اصلی‌اش کسب علم و دانش بوده و به نقل از کتاب نادرنامه "میرزا هرگاه از گرفتاری‌ها فرصتی می‌یافت به سوی کتاب می‌شتافت و لحظه‌ای از کسب علم و دانش غافل نبود چنانکه در کلیه امور متبحر و دانشمند بود." میرزا مهدی خان را صاحب بن عبادثانی نامیده‌اند و جالب اینکه زندگی او نیز شباهتی خاص به صاحب بن عباد دارد.

نوادگان میرزا مهدی خان استرآبادی در نقاط مختلفی از ایران پراکنده‌اند و تاکنون مصاحبه‌های متعددی با آن‌ها به عمل آمده است. در این کتاب پس از زندگی مختصر میرزا مهدی خان حکایت‌هایی از زندگی او و بررسی آثار و تالیفات ایشان به معرفی تعدادی از شخصیت‌های مطرح در نوادگان ایشان پرداخته شده و تعدادی از شجره‌نامه‌ها آورده شده است.